Ա. Տարի — Թիւ 45

Ուրբաթ, 20 Օգոստոս 1915.

ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԷՄ

ԳԱԾՆԵՐԻՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ . .	Ղ. Ո. 80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	ՖՐ. 20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՐԵՎ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ

Journal AREV

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPTE

ՁՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ԿԱՄԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բ.

Նախորդ յօդուածով ակնարկեցինք կամաւորական խնդրին դժուարութեանցը և անոր չատ մը խնդիրներու հետ ունեցած կապակցութեանը։

Արդարեւ այս խնդիրը սերտ կերպով կապուած է դէպ ի խաւորապէս եշկու կարգի խնդիրներու հետ, որոնցմէ առաջինները ներքին-ազգային են և վերջինները՝ արտաքին-քաղաքական։ Ըստ ինքեան տարբեր կարգի այս խնդիրներն ալ՝ իրենց կարգին՝ իրարու հետ կապակից են և իրարմէ կախում ունին։

Նախ ակնարկենք ներքին-ազգային խնդիրներուն վրայ։

Յայտնի է որ ոչ ոք կ'առնէ այս խնդիրը իբրեւ անձի կամ անձերու խնդիր մը։ Կամաւոր մը երբ միայն իր անհատական նախաձեռնութեամբը կը գործէ, մարդու բան չի հարցներ, գլուխը կ'առնէ կ'երթայ իր ուզած տեղը և կը մտնայ իր ուզած բանակին կամ խումբին։ Մեր սակայն տինքը ընդ կամաւորներու բայ չէ. ազգէն զինուորագրուած, ազգային-զինուորական կարգապահութեա՛ն հետեւող ու համակերպող կամաւորին վրայ է։

Այս վերջին կարգի կամաւորներուն խնդիրը կախում ունի՝ ամէն բանէ առաջ՝ զինուորական դասակարգի գործողութիւններու ընդհանուր ծրագրէն։ Արդ, խնդիրն այն է որ մենք սասնկ ընդհանուր ծրագիր մը ունինք, կամ՝ այսպիսի ընդհանուր ծրագրի մը շուրջ համաձայնած են մեր գործօն տարրերը՝ Սրբազան Կաթողիկոսէն, Ազգային Պատգամաւորութենէն սկսեալ մինչև «Ազգային Բիւրո»ները և մեր քաղաքական կուսակցութիւնները։ Եթէ չեն համաձայնած, միեւնոյն կամաւորական խումբը ոմանք դէպի ալ պիտի ուզեն քաշել, ոմանք դէպի ձախ, և այս՝ թէ՛ այստեղ և թէ գործի վայրին մէջ։

Ու ճշդիւ այս երեւոյթը չէ՞ որ կը պարզուի այսօր Եգիպտոսի մէջ։ Հոս կամաւորները ո՛չ թէ անտէր են, այլ, ընդհակառակը, չափազանց շատ տէր ունենալէ կը տառապին։ Ազգային Պաշտպանութեան կեդրոնական վարիչ մարմինը (Հընչակեան-Ռամկավար-Զէզոք) կամաւորներ կը փնտռէ, Դաշնակցական կոմիտէն կամաւորներու հրաւէր կը կարդայ, Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդարանները, մի՛միայն այն բանէն առաջնորդուած որ մէջտեղը կամաւորներ կան, առանց գործին խորը քննելու և առանց երկու խմբակցութիւններուն առանձին հայեցակէտներուն վրայ վայրկեան մը միտք յոգնեցնելու, Ցանձնախումբեր կը կազմեն՝ կամաւորներն արձանագրելու և... ուղարկելու պաշտօնով. անպատասխանատու անհատներ ալ կան որ կամաւոր կ'արձանագրեն. վերջապէս, առտուն կանուխ ելլողը կամաւորական խնդրով կը զբաղի։ Ենթադրելով որ այս հանգամանքներու մէջ կամաւորները հրաշքով մը ճամբայ հանուին, անդին՝ ռազմադաշտին մօտերը՝ Ազգային Բիւրոներու և Կեդրոնական Ցանձնախումբերու կողմէ է որ ձեռքէ ձեռք պիտի քաշուին, եթէ յանկարծ չը մերժուին ու չ'ըսուին երկուքէն ալ...։

տահաբար ապահովցնել մեզի մարդու պէտք կայ՝ դրամէ աւելի։ Կրնայ մեզի առարկուիլ թէ հապա ինչպէ՞ս մինչև հեռաւոր Ամերիկաներէն կամաւորներ կը հասնին ինչո՞ւ անոնց բարակը չեն չո՞ւ ...։ Մենք այս առարկողներուն կը պատասխանենք ուրիշ հարցումով մը. — Մեր գաղութներուն ամենէն տաքարիւնէն ու եռանդունէն, Ամերիկայէն՝ ուր չորս քաղաքական կուսակցութիւններ կը գործեն և իւրաքանչիւրը հպարտաւոր ընկերներ կը համրեն, մէկ քանի հարիւր կամաւո՞ր միայն պիտի ունենայինք. մնացեալները ո՞ւր են, ինչո՞ւ չեն շարժիր իրենց տեղերէն. արդեօք միայն նիւթական միջոցներու անբաւականութեա՞ն պէտք է վերագրել այս երեւոյթը...։ Յետոյ, Ամերիկայէն դացող սակաւաթիւ կամաւորները ամերիկահայութեա՞ն կամաւորներն են, եթէ ո՛չ Դաշնակցական կամաւորներ, Հընչակեան-Ռամկավար կամաւորներ՝ իրենց առանձին խումբերով։ Եգիպտահայերս ալ իբրեւ կուսակցական մրցակցութեան այս երեւոյթը կ'ուզենք ցուցադրել, և այն ալ մեր սոսկ մէկ քանի հարիւր կամաւորներով որոնցմէ վերջ ա՛լ ուրիշներ պիտի չունենանք։

Յետոյ, մեր կամաւորներուն ծախքերը ո՞վ պիտի հոգայ. Ազգ. Շահերու Պաշտպանութեան Հիմնադրամի Ցանձնախո՞ւմբը, Դաշնակցական Զինուորական Ֆոնտի մարմի՞նը, Ազգային Առաջնորդարաններու Ցանձնախումբե՞րը. ուրեմն նորէ՞ն առանձին առանձին հանգանակութիւններու պիտի ձեռնարկենք, և ո՞վ կ'երաշխաւորէ որ այդ պարագային անգամ մ'ալ չպիտի արծարծուին այն տգեղ պայքարները որոնք այնքան ամօթալի կերպով պառակտեցին մեր Եգիպտահայ համայնքը ամիսներէ ի վեր և կարծես հաղիւ քիչ մը մեղմացած կ'երեւին այս միջոցիս։

Այս հարցումները՝ որոնք ամէնուս ծանօթ իրողութիւններու շուրջը կը դառնան, բացայայտ կերպով ցոյց կուտան թէ կամաւորական ըստ երեւոյթին պարզ խնդիրը, մեր ազգային-ներքին կեանքին մէջ բազմաթիւ բարդ խնդիրներու հետ առնչութիւն ունի։

Եւ ճի՛շդ այս պատճառաւ էր որ, առաջին վայրկեանէն երբ Եգիպտահայ կամաւորներու խնդիրը ծայր տուաւ, մենք չվարանեցանք ամէն առթիւ յայտարարել թէ կամաւորական խնդիր ըսելը ազգային գործունէութեան ընդհանուր ծրագիր ըսել է, կուսակցական համերաշխութիւն եւ ազգային համագործակցութիւն ըսել է։ Ո՛րչափ ատեն որ այս ցանկալի, ըսենք նաև՝ անհրաժեշտ պայմանը չէ՛ լրացուած՝ Եգիպտահայ կամաւորութիւն չկայ, այլ կան թերեւս խմբակցութիւններ [illegible] նեն կամաւորներով, [illegible] մեր [illegible] կազմելէ։

Եւ այդ պարագային, խմբակցութիւններէն ո՞րը պիտի կրնայ հաստատել հանրութեան առջև՝ թէ կամաւորական հոլովոյթի մէջ իր տարակարգը և իր բռնած ուղղութիւնը աւելի համապատասխան է հայ կռիւին իսկական պէտքերուն և կամ դանազան գործակիցներու համամատական պէտքերուն...։ Չի պէտք է գիտնալ թէ այս փափուկ հարցերը նրապարակաւ չեն կրնար վիճաբանուիլ և ազգային իշխանութիւններն ալ առանց ընդհանուր համերաշխութեան այս էական պայմանին, երբ կը միջամտեն կամաւորական հարցին մէջ իբրեւ չէզոք մարմին՝ իրականին մէջ խմբակցութիւններէն մէկին կամ միւսին տարակարգին ծառայած կ'ելլան։

Դալով արտաքին - քաղաքական պայմաններուն, որոնց հետ ըսինք թէ նոյնքան սերտօրէն կապուած է այս կամաւորական հարցը, ասոնք այնչափ աւելի փափուկ հարցեր են՝ որ անոնց մասին հաղի՛ւ ակնարկութիւն մը կարելի է ընել։ Այս պայմաններու կարգէն յիշենք՝ հպատակութեան ճամբաներու գոյութեան կամ չգոյութեան հարցը. կամաւորներու մեկնումին ատենը Եգիպտոսի զինուորական իշխանութեանց և ճամբուն վրայ գտնուող երկիրներու կառավարութեանց աւելի կամ նուազ բարեացակամ վերաբերումը, այս կամ այն կէտին վրայ կամաւորական ձեռնարկի մը՝ օրուան քաղաքական կացութեան համաձայն՝ աւելի կամ նուազ պատեհութիւնը, կամ ուրիշ խօսքով՝ պատերազմական իրադարձութեանց հաւանական անակնկալներուն հանդէպ մեր և արտասահմանի միւս գաղութներուն բռնելիք դիրքին նախատեսութիւնը, եւն.։

Աղգային-ներքին և արտաքին-քաղաքական այս զանազան խնդիրները կրնան իրենց նպաստաւոր լուծումը գտնալ միայն այն ժամանակ՝ երբ տարբեր կեդրոններու ձեռնհաս անձնաւորութեանց և մարմիններու և Եգիպտոսի մէջ ստեղծուած պատասխանատու մարմնի մը միջև կատարեալ համաձայնութիւն մը առաջ գայ և միանգամայն զինուորական իշխանութեանց բարեացակամ վերաբերումը մեզի ապահովուած ըլլայ։

Այս պայմաններով միայն կրնանք Եգիպտահայ կամաւորական խումբ մը կազմել և զայն ապահով հասցընել կռուի ճակատը։ Մեր կամաւորները թէեւ մեծ թիւ մը չեն կրնար ներկայացնել, բայց անոնց ռազմաբեմին վրայ երեւումը պիտի ունենայ իր բարոյական նշանակութիւնը։ Այս տեսակէտով է որ մենք սկզբունքով չերմաջէս կը համակրինք կամաւորական այս գործին, պայմանաւ որ նկատի առնուին և կանխաւ հարթուին վերոյ նշանակուած [illegible] դժուարութիւնները։ [illegible] դիրքը մեզ [illegible] ական խնդիրներ [illegible] արձանագրութիւն [illegible] մարդ [illegible] ավարժութեան խնդիր։ Ասոր կարեւորութիւնը ո՛չ ոք կ'ուրանայ. բայց այս նախապատրաստական աշխատութիւններն ալ պէտք է կատարուին առանց վէճի, առանց իրարանցումի և առանց ցուցամոլութեան։ Սա այժմ գո՞նէ այսչափին համար ամէն մարդ համաձայն ըլլալով՝ փափաքելի է որ Եգիպտոսի գործող մարմինները փոխադարձ համաձայնութեամբ ձեռնարկեն այս նախապատրաստական աշխատութեանց, սպասելով որ համաձայնին նաև կամաւորներու առաքման կերպին ու միջոցներուն վրայ։

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԻՆ

ԱՐԴԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մուշի վրայ Ռուսաց կատարելիք յարձակողականը բեկանելու նպատակով, Թուրքերը յուսահատական ճիգեր կ'ընեն որպէսզի Մէրկէմիրի լեռները դրաւեն և Մալաշկերտի ու Կոլի շրջանին մէջ գործող զօրասիւներուն կռնակը անցնին։ Մէկ քանի օր առաջ անոնք Խամուրի առումը կը ծանուցանեն, որ Տիատինի և Բարաքլիսայի մէջտեղ կը գտնուի, բայց ասիկա յայտնապէս սուտ է, քանի որ Ռուսերը Տայոյի շրջանին մէջ գաղթականները դրաւելով զանոնք կեցուցած են։ Ռուսական զօրասիւները, փոխանակ կենալու, միշտ դէպի Մուշ կը յառաջանայ, մինչդեռ Պայազիտէն եկող գունդերը Թուրքերու գնացքը կ'արգիլեն։ Այս միջոցիս՝ Մուշի և Պիթլիսի կացութիւնը յուսահատական կը դառնայ։ Հայկական ապստամբական շարժումը կը տարածուի և յեղափոխականները արդէն Էրզրումի հետ բոլոր հաղորդակցութիւնները կըտրած են։ Թուրք զինուորներու մնացորդներուն միացած են իրենց կուսակիցքիւրտերը, որոնք այս երկու քաղաքներուն վերջին դիմադրութիւնը կը կազմեն, ինչոր չպիտի արգիլէ քիչ ատենէն անոնց առսերուն ձեռք իյնալը։

(Թան, 11 Օգոստոս)

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴԻՐՔԸ(*)

Արդեօք Պալքանեան հանելուկը մօտ է իր լուծումին. — ամէն ինչ այդպէս ենթադրել կուտայ. ամէն պարագայի մէջ՝ անաւարիկ Պուլկարիոյ դերքին մասին քանի մը կարեւոր լուսաբանութիւններ, որոնք մեծապէս կը դիւրացընեն խնդրին հասկացողութիւնը։

Նախ, Մարքեն թերթն է որ իր Օգստ. 11ի թիւին մէջ Սելանիկէն ստացուած հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ։

«Դաշնակից Պետութիւնք, Ֆրանսա, Անգլիա, Ռուսիա եւ Իտալիա, յանձնել տուին Յունաստանի, Սերպիոյ եւ Պուլկարիոյ կառավարութիւններուն, իրենց Աթէնքի, Նիշի եւ Սոֆիայի ներկայացուցիչներուն միջոցաւ, հաւասարական զեկուցագիրներ՝ այն նպատակաւ որ Դաշնակցաց դասին ապահովեն Պուլկարիոյ աջխատակցութիւնը՝ ընդհանուր համաձայնութեամբ Պալքանեան Պետութեանց հետ։

«Զորս Պետութեանց այս հաւասարական հիմունքն առնչութիւն ունի ներկայ տարուան կողմէ Ֆրանսայի, Անգլիոյ կառավարութեան կառավարութեանց ուղղուած հարցումներուն հետ՝ որ կը վերաբերի Պուլկարիոյ սպասած առաւելութիւններուն՝ իր գործօն աջակցութեանը փոխարէն։»

Սոյն հաւասարական զեկուցագրին ինչ ըլլալը տառնց ըսելու՝ հեռագիրը մեզի հաղորդած էր արդէն, ճիշտ նոյն թուականներուն, թէ անկիրա Սթէնդի մէջ ժողովրդային բուռն յուզում մը յառաջ բերած է և թէ այդ մասին Պ. Վենիզէլոսի կարծիքն հարցուցուն՝ այս վերջինը վերապահօրէն պատասխանած է թէ զեկուցագրին պաշտօնական բովանդակութեանը տեղեակ չէ, որով չի կրնար որոշ կարծիք մը յայտնել։

Արդ, Զորեքշ.ի «Մորնինգ»ը ընդարձակ յօդուածի մը մէջ կը պարզէ ոչ թէ զեկուցագրին բովանդակութիւնը, այլ Պուլկարիոյ պահանջքները որոնց արդիւնքն եղած է յիշեալ զեկուցագիրը։

Յայտնի չէ թէ Պուլկարիոյ այս պահանջքն ու պայմանները նոյնքա՞ն են զորս Պուլկարիա դրած էր իր Յունիս 14ին Դաշնակցաց ուղղած հարցումին մէջ, որուն կ'ակնարկէ Մարքեն, թէ ոչ՝ անկէ եաքը երեւան բերած՝ զանոնք։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ամենամեծ հաւանականութիւն կայ որ Դաշնակիցներու տուած հաւասարական զեկուցագիրները Յունաստանի, Սերպիոյ և Պուլկարիոյ՝ այս վերջնոյն պահանջքն ու պայմանները նկատի ունենալով արուած են և այս է որ յուզում յառաջ բերած է Յունաստանի մէջ, թերեւս նաև պատճառ եղած է Կոնարխի Դահլիճին վերջապէ՛ս գործէ քաշուելուն և պատճառ կ'ըլլայ այժմ ալ Վենիզէլոսի լուրջ մտմտուքին՝ իրեն առաջարկուած նոր Դահլիճը կազմելու պաշտօնն ընդունելու համար։

Այս նիւթին շուրջ մեր տեսութիւնը վերջացնելէ առաջ, անաւասիկ քաղուածք մը ալ Նիւ-Եորք Հերալտի Բարիզեան տպագրութենէն, որ իր անորոշութեամբն իսկ կը հաստատէ վերի տեղեկութիւնները.

(*) «Արեւ»ի ներկայ թիւով հրատարակուած «Պատերազմը, Պալքանեան Հանելուկը» յօդուածը աւելի կանուխ գրուած եւ տարուելու սկսած ըլլալով, նոյն նիւթին մասին նորագոյն տեղեկութիւնները մինչեւ յառաջիկայ երկ. պահել չտիպգուելու համար՝ հարկ համարեցինք սոյն ամփոփ տեսութիւնն ալ հրատարակել օրուան բաղխական ամենէն կարեւոր խնդրոյն մասին, որուն լուծումը մեզ Հայերս ալ այնքան մեծ չափով կը շահագրգռէ։

Նու-Yorf Հերալտ նախ կը հարցնէ ինքնիրեն՝ թէ իրաւ է արդեօք որ Պալքանները մօտալուտ անակնկալներ կը վերապահեն մեզի։ Ըստ իր կարծիքին՝ ոչինչ կը հաստատէ ատիկա, բայց չանելիկան չուկներ կը շրջին, զորս պէտք է արձանագրել՝ կ'ըսէ, ու յետոյ կը յարէ.

«Թրիպունա թերթն ալ իր կողմէն կ'իմանայ՝ թէ Գերմանիոյ մէջ որոշ մը ատհոդութիւն մը կը տեսնուի Արեւելքի կացութեան վերաբերմամբ։ Պերլինի մէջ պիտուն՝ թէ Բառնակ Համաձայնութեան Պետութիւնները այս միջոցիս դրական առաջարկներ կ'ընեն թէ՝ Ռումանիոյ և թէ Պուլկարիոյ։ Կը կարծեն թէ դաշնակից դիւանագիտութեան այս նոր գործողութիւնը արդիւնաւոր ըլլալու շատ մը կարելիութիւններ ունի։ Կ'աւելցնեն թէ այս առաջարկները կը լրացուին շարք մը արդար փոխարինութիւններով և ռումանական ու պուլկարական սահմանագծումներու ճշգրտումներով՝ այնպիսի եղանակաւ մը որ սերտ կապերու ցանկութիւնները փրկուին։»

Նիւ-Yorf Հերալտ կ'եզրակացնէ. «Ամենահաւատիկ լաղում «կ'բսուի»ներ, բայց եթէ անոնցմէ մէկ քանին իրականութիւն դառնան՝ պէտք չէ չափազանց զարմանալ։»

Վ. Թ.

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՓԼԷՏԻ ՓՕՆՍԻ

16 Օգոստ. 1915ի վիճակահանութիւնը

1886ի պարտատոմսեր

Ս. ՊԱՐԳԻԷ, Ֆր. 50,000 թիւ 152,948

Հաւասարակշիռ 25 թիւերը կը շահին 1000ական ֆր.

1440 132480 174820 251375 321437
2089 136081 176675 256360 336450
19298 140197 170[illegible] 278074 383899
[illegible] 165373 219606 305204 397297

1903ի պարտատոմսեր

Ս. ՊԱՐԳԻԷ, Ֆր. 50,000 թիւ 782,118

Հաւասարակշիռ 25 թիւերը կը շահին 1000ական ֆր.

414102 495472 547991 634698 695731
427752 503606 562590 642778 701981
435168 515195 570384 646192 719365
466316 530125 597034 653727 7.6369
476035 544235 614510 674636 764404

1911ի պարտատոմսեր

Ս. ՊԱՐԳԻԷ, Ֆր. 50,000 թիւ 296,797
10,000 ֆր. թիւ 53,668

Հաւասարակշիռ 24 թիւերը կը շահին 1000ական ֆր.

11419 51831 140943 203153 322798
27679 58654 146798 224412 341641
37031 90568 172595 264214 354911
43272 103515 180829 273497 361296
51335 120964 189091 317909

Հ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻՆ ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Միութեան հինգշաբթիներն է վերջ, դանդաղ տաքութիւններով, և մասնաւորապէս վերջին տարիներս, դտնուած են անձերը որ, ոմանք չարամտութենէ և ոմանք ալ միամտաբար, Միութեան դրամագլուխին «անձեռնմխելիութեան» հարցը տեղ տեղ նոյն իսկ հրապարակային վիճաբանութեան ենթարկած են։ Ամէն անգամ որ ազգային մեծ կարիք մը անսնուած է, այդպիսիները սխալմամբ իրենց ձեռք տուած են խնդիրը, բողոքելով թէ՝ կեդր. Վարչ. Ժողովը իր տնտեսութիւններուն մէջ անշարժութեան կը դատապարտէ Միութեան դրամները, որ պիտի կրնային հրաշքներ գործել։ Այս վարկածը, որ օրինական և գործնական հիմք չունի, կը պատճառէ որ քանի մը դիւրահաւատներու միտքը կը դաղջանէ և երբեմն կասկածի մթնոլորտ մը կը ստեղծէ։ Ուստի, օգտակար կը սեպենք ներկայ յայտարարութեամբ բացատրել խնդիրը, և հաստատել զոնէ մեր ընդդիմախօսներուն անկեղծագոյնները որ՝ եթէ իրաւունք ունենային իրենց տեսութեան մէջ — որ դժբախտաբար պարզ ցանկութիւն մը անոնց չի կրնար անցնիլ —, և տրամաբանական ուղղութենէն չեղելով՝ Միութեան դրամագլուխը ժամանակին գործածուած ըլլար մասնաւորապէս այս կամ այն կարեւոր պէտքին, այսօր, ո՛չ միայն Միութիւնը դրամագլուխ ունեցած պիտի չըլլար, այլ դուցէ դոյութիւն իսկ, որով և ներկայ բացատրութեան ալ հարկ պիտի չի մնար։ Ու ինչ որ ուղիղ և տրամաբանական էր երէկ, այսօր և վաղը նոյնը կը մնայ, եւելի եւս չնչաւակի, ոչ միայն սկզբունքի, այլ՝ ինչպէս ըսինք՝ գործնական տեսակէտով ալ։

Նախ ըսենք որ Միութիւնը մեր ազգային-հասարակական ընկերակցութեանց սովորական դրութեամբը ստեղծուած մի ու և է կազմակերպութիւն չէ։ Միութիւնը աղգային ընդհանրական կալուած մը չէ, այլ մասնաւոր գետին մը ունի՝ մասնաւոր առաջադրութիւններով, նախագծուած, և վաւերական Հիմնադրով մը նուիրագործուած։ Անշուշտ Միութիւնը Ազգինն է, բայց Ազգը անոր վարիչ և գործօն անդամներուն ընդհանրութեամբն է որ ներկայացուած է, այսինքն ասոնց ձայնը միայն Միութեան մէջ գերակշիռ է։ Ամէն անգամ ընդունած է Միութեան Հիմնադիրը. ամէն վարիչ ուխտած է հաւատարիմ մնալ անոր և կէտ առ կէտ յարգել նուիրատուներուն և կտակարարներուն կամքը։ Այդ կամքը, աշխարհս ամէն կողմը, նոյն իսկ ոչ-քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ, նուիրական է. ո՛չ մէկ օրէնք, ո՛չ մէկ իշխանութիւն կրնայ դրժել այդ կամքը։ Արդ, Միութեան Դրամագլուխը կազմուած է, մեծ մասամբ [illegible] նուիրատուութիւններու [illegible] ակներով։ Ո՞ւր է [illegible] ուանդարանի [illegible] ականութիւնը. ո՞րն է [illegible] խանութիւնները [illegible] զեղծարարները։ [illegible] թիւն մը ուրիշ [illegible] պիտի չի կրնար սեղանի վրայ դնել, քանի հանրային կարծիքը խոսուռանուն դատարանը ո և է չեղում՝ նոյն իսկ գերագոյն դեղեցիկ նպատակի մը սիրոյն։ Բայց մեր ազգին մէջ ամէն ինչ ներելի է, քանի որ խնդրանքը սովորութիւն դարձած է և օրինապահութեան պայմանները պէտք եղածին պէս չեն յարգուիր. այնպէս որ ամենէն յետինը կը կարծէ իրաւունք ունենալ սիրաքար յառաջ քշելու իր կարծիքը, և աւելին իսկ՝ պարտադրելու անիկա և նոյն իսկ հրամայելու։ Մեւնոյն փասատերով և ազգին ծառայելու ստան արդարացումով մը, այսպէս խարդողները պէտք է ուրեմն աւելի եւս իրաւամբ ազգային քոլոր գոյքերը վատնեն, քանի որ անոնք առաւելապէս ընդհանուր ազգին կը պատկանին և քանի որ դրամի պէտք կայ։ Հարկ է սակայն ըսել որ ասանկ գործառուղի միջոցներով չէ որ ազգ մը ինքզինքը արժանի կ'ընէ այն ազատութեան՝ որուն անուանով սակայն կը քարոզուի այսպիսի կարգադրանց ժիտական գործունէութիւն մը, կարծես ժողովուրդը իր պարտքէն չեղեցնելու և հարուստներուն քսակները վակ պահել աւելու համար՝ ներկայ ճգնաժամին պարտադրած դերագոյն զոհողութեանց առջև։

Միութեան կեդր. Ժողովը իր հաւատարիմ աւանդապահն և գործակատարն երկարամեայ համբաւին կը պարտի այն վստահութիւնը զոր ամբողջ հայութիւնը ցարդ ցոյց տուաւ իրեն նկատմամբ, ինչպէս և այն անօրինակ բարգաւաճումը և հզօրացումը որ կը յատկանշեն Միութեան ինը տարուան ընթացքն ու գործը։ Որքան ալ իր երեւոյթին մէջ աղնիւ և վեհ ըլլայ ոմանց կողմէ յայտնուած այդ քաղձանքը, որքան ալ հնիկա ներշնչուած ըլլայ ազգասիրական անկեղծ զգացումներէ, վերջապէս պէտք է ընդունիլ որ կեդր. Ժողովը չէ որ ինքներին պիտի կրնար վերցնել ա՛յդքան ծանր բեռ մը և իր չենապարտ ձեռքովն իսկ կատարել քանդումի գործը, մանաւանդ որ այդ մասին ամենազգոյն քաջալերութիւն մը չէ գտած իր Մասնաճիւղերէն և այն վերնանձն անդամներէն որ Միութիւնը օժտած են «անձեռնմխելի» ըլլալու սանմանուած կարեւոր դրամագլուխով մը։ Միութեան 150 Մասնաճիւղերէն ո՛չ մին մինչեւ այսօր այդպիսի առաջարկ մը ընած է. Միութեան նուիրատուներէն և ո՛չ մին դոյզն զիջում ցոյց տուած է իր պայմանադրած նպատակէն չեղելու մասին։ Ընդհակառակը, Միութեան բոլոր շրջանակներուն մէջ խիստ և անողոք կեցուածք մը՝ զոր ոչ մէկ կեդր. Ժողով կրնար հաշուի չառնել։ Տակաւին երէկ՝ Ցիրէզնոյի Մասնաճիւղը, որ Միութեան ամենակարեւոր մարմիններէն մին է, իր Անդամական Ժողովին մէջ կը քուէարկեր քանաձեւ մը, իրաւունք չի տալով Միութեան Վահ. Ատենապետին խոսելու Միութեան դրամագլուխը։

(Շարունակելի) (Միութիւն)

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ

Պալքանեան Տէրութեանց բանելիք դիրքը, հանդէպ պատերազմին, կը շարունակէ միտքերը վրդովել ու բորբոքել ամէն տեղ։ Մեծագոյն դիւանագէտներն իսկ անկարող կ'ըլլան նախատեսելու թէ վերջ ի վերջոյ ո՞ր կողմը պիտի հակին անոնք և կամ արդեօք չէզոքութեան մէջ պիտի մնան ցվերջ։ Այս անատուութեան բուն պատճառն, ըստ մեզ, ա՛յն է որ Պալքանեան տէրութիւնք իրենք իսկ տակաւին չեն կրցած իրենց սեփական ուղին որոշել ու ընդդրկել զայն վերջնապէս։

Ըսուած է թէ պատերազմի առեն խօսքը թնդանօթինն է միայն, բայց մենք կը տեսնենք ան որ [illegible] դերագոյն հիդեր կ'ընէ ինչպէս երբեք չէր կատարած խաղաղութեան շրջանները մէջ նոյնիսկ Չէ՛, թնդանօթը խօսքը չի [illegible] Գերմանիա [illegible] Ցնոնն [illegible] առաւել քան երբեք խօսուն ու գործօն է։

Աւստրօ-Գերմանիան Պալքաններու մէջ չբաւականացաւ իր զեսպաններուն միտի ազդեցութիւնը, այլ անոնց քով մէյմէկ անպաշտօն գործակատար դրկեց, Պարոն Շէնքը Սոֆիոյ, Պ. Բարոն Սոֆիա, որպէս զի չէքի տարերը դրպանելու ձեռքի տակէ գործեն ու անպատասխանատու կերպով մամուլ ու մարդիկ կաշառեն։

Կասկած չկայ որ Ռումանացիք իբր լատին, Գուլկարք՝ երախտագէտ Մեծն Ռուսիոյ, ինչպէս և Հելլէնք՝ Ֆրանսայի և Անգլիոյ, որոնց կը պարտին իրենց ձերբազատումը թրքական լուծէն, Ներբեակ նիզակակցաց յարած են դաշնագրամով, ժողովրդային անդիմադրելի ընդդեմ. բայց գերմանական դուլ ու դարար չգիտցող դիւանագիտութիւնը ամէն ինչ փորձեց որպէս զի ժողովրդային այդ զգացումը չպոռթկայ այդ երկիրներուն մէջ, և մինչև հիմա—Վարշաւոյ յաջողութիւնն ալ վրայ գալով՝—յաջողեցաւ միջամտութեան կամէութիւնները խափանելու, ինչ որ չէր յաջողած ընելու Իտալիոյ մէջ Գիւլով ըլլալը նոյնիսկ։

Գերման դիւանագիտութիւնը և ոչ մէկ լոր պակաս ձգեց իր խաղին մէջ. Պալքանեան տէրութեանց օտարազգի թագաւորներուն ազդեցութիւնը գործածեց, այդ տէրութեանց միջև կեցած ոխն ու ատելութիւնը դրդռեց, քաղաքական ընդդիմամարտ կուսակցութեանց պայքարը սրծարծեց, մերթ մեղաչուրին խօսեցաւ ու առատ խոստում տուաւ, ու մերթ ալառնաց. «Ով որ ինձի հետ չէ՝ իմ դէմս է, և վա՛յ այն ժողովուրդին որ իմ սուրիս դէմ կ'ելնէ»։

Ինչպէս կը տեսնուի՝ ոչ միայն գերման դիւանագիտութիւնը այլ և Բայզէնն իսկ գործի վրայ է Արեւելեան Եւրոպոյ սա փոքրիկ տէրութիւնները տեղերնին հանդարտ կեցնելու համար։

Յայտնի է սակայն թէ Ռուսաց նահանջը աւելի մեծ ազդեցութիւն ունեցաւ Պալքանեանց վրայ քան կայսերական պոռոտաբերութիւնը։ Միայն թէ... Տարտանէլը կայ որուն ճեղքումը, ակներեւ է թէ, Վարշաւոյ անկումէն անբաղդատ աւելի հակառակ ազդեցութիւն մը պիտի ընէ Պալքաններուն վրայ՝ երբ տեղի ունենայ, ինչ որ կը յուսանք թէ շատ չանցած կատարուի։

Տարակոյս չկայ թէ Պալքանեան տէրութիւններէն Ռումանիան արդէն շատոնց մասնակցած պիտի ըլլար այս պատերազմին, Ռուսիոյ կողքին, եթէ ռուսական կառավարութիւնը քիչ մը ժլատ գտնուած չըլլար և դոհացում տուած ըլլար Ռումանիոյ միջամտութեան պայմաններուն։ Ռուսական զօրաբանակը Հունգարիոյ դաշտը արշաւելու նախօրեակին՝ Ռուսիա բնական ինքնախոստովանութեամբ մը, արհամարհեց քիչ մը Ռումանիոյ գործակցութիւնը որուն ուզածը չտուաւ. զինուց բախտը ցոյց տուաւ ապա որ սխալ մը էր ասիկա։

Տիրական ատաղ նկատողութիւն մը զոր Պալքանեան տէրութիւնց վարիչները պարտին իմաստ ունենալ, սա է որ՝ եթէ Աւստրօ-Գերմանիան յաղթող ըլլայ այս պատերազմին մէջ՝ այլեւս անկախ փոքր տէրութիւն չպիտի մնայ աշխարհս վրայ. չէ՞ մի որ Գերմանք իրենք իսկ բարձրաղաղակ սա սիրունիկ սկզբունքը կը հռչակեն թէ «Փոքր տէրութիւնները նախասահմանուած են անհետանալու, ու փոքրերը մեծերուն հետ նոյն իրաւունքները չեն կրնար ունենալ բնաւ։»

Ստոյգ է որ Գերմանիա շատ առատաձեռն է հիմա՝ քանի որ խնդիրը խոստում տալու վրայ է, բայց Պելճիքային օրինակը մէջտեղն է. «պատռեց քուրջի կտորը» և կոծանեց խեղճ փոքրիկ երկիրը. ի՞նչպէս կրնայ հաւատք ընծայուիլ անբարոյական կառավարութեան մը որ կ'ըսէ. «Դաշնագրութիւն. էհ այո, ստորագրեր եմ, բայց դաշնագրութիւն ըսածդ այնքան տաեն պատաւորիչ է ցորչաք շատ կրնար սուրտիդ խրել զայն...։»

Բիչ մ՝ [illegible] կը ճանչնան գերման նենգամիտ ու կոպիտ դիւանագիտութիւնը. ու կ'զգան նաև որ չեն կրնար Թուրքին հետ [illegible] ոտի պատերազմիլ երկնց [illegible] ին պիտի ըլլար ասիկա։ Բայց, հանչչեղօք մնալ ու այլ է զինակցիլ Դաշնակցաց. արդ, ի՞նչ է այդ տեսութեամբ կացութիւնը Պալքանեան տէրութեանց մէջ. համառօտիւ նշանակենք.

Ռումանիա՝ Գերմանիոյ սառնալիքներուն ականջ չկախելով, դերման ռազմամթերքի վագոններուն ի Թուրքիա փոխադրութեան ոգի ի բուն կ'ընդդիմանայ այս վերջերս։ Երբ Տարտանէլը ճեղքուի ու ռուսական բանակը յարձակումի վերսկսի՝ Ռումանիա հաւանօրէն պիտի չարժի, զի անհնար է որ Թրանսիլվանիոյ միլիոնաւոր Ռումէնները Աւստրօ-Հունգարական լուծին տակ թողու. երբ զանոնք փրկելու յոյս մը տեսնէ։ Բայց առայժմ՝ իր միջամտութիւնը ոչ միայն տնօրէնա, այլ վտանգաւոր է նոյնիսկ՝ քանի որ ռուսական բանակին հետ համընթաց արշաւանք մը կատարելու առիթը գոնէ առայժմ կորսուած է։ Ռումանիա ամէն օր իր պատերազմական պատրաստութիւնները յառաջ կը տանի սակայն. երմական վիճակը փայլուն չրջան մը ունեցաւ պատերազմին չնորհիւ։ Միլիոններով ցորեն, արմտիք, բէմբոլ ծախեց Գերմանիոյ, որուն դրամը մեծապէս նպաստեց իր սարտաղինման... Աւստրիոյ դէմ... Գերլինի մէջ լրջօրէն մտածուած են Ռումանիոյ ընթացքին մասին. Գերմանք կ'ըսեն Ռումէններուն. «Դուք դաշնակից էիք նախկին Երբեակ Դաշնակցութեան ու հիմա ինչպէս՞ չէք գործակցիր մեզի». ու Ռումէնները հարցիկ ու թեամբ ու իրաւամբ կը պատասխանեն. «Գերմանիա, Աւստրիա և Իտալիա դաշնակից էիք և մենք ալ ձեզի դաշնակից էինք, երեքնուդ հետ կապուած. արդ, քանի որ հիմա բաժնուած էք իրարմէ ըսէք մեզի թէ որո՞ւ հետ դաշնակից կը նկատուինք մենք այսօր. ըսենք նեղը մի՛ դնէք, մի՛ դուցէ ելնենք ըսենք թէ Իտալիոյ դաշնակից մնալնիս նոխամիտաբար կը համարենք...»

Գուլկարք բարոյական պարտակատութիւններ ունին հանդէպ Աւստրօ-Գերմանիոյ, Գուլկար ժողովուրդը և ընդդիմադիր կուսակցութիւնը միայն յայտնապէս կողմնակից են Դաշնակիցներուն միանալու։ Գուլկարօ-Թուրք համաձայնութիւնը որ բաւական մտահոգութիւն պատճառած էր վերջերս՝ յոյժ երկրորդական ու նոյն իսկ տհաս խնդիր մը ցոյց կը տրուի այժմ։ Միւս կողմէ կը հաւաստուի թէ, Գուլկարիոյ պուլկարական կառավարութիւնը Բառնակ Դաշնակցութեան վերջնական պայմանները ու ապահովութիւնները պիտի ստանայ իմաստ իր միջամտութեան ու պիտի պատասխանէ։ Բառնակցութիւնները փութոյ պնդութեամբ կը կատարուին. մաղթենք որ ի կատար ելնեն, ու Տէտէ-Աղաճի ճամբան բացուի դէպի Գուլիս. «Դաշնակիցք 100,000 զինուոր խնայած պիտի ըլլան ատով», ըստ Գուլկար հաւատասուններու։ Աւելցնենք որ Գուլկարիոյ մէջ հունձքերը քաղուիլ սկսեր են մօտ են, ինչ որ աւելի զիւրին կը դարձնէ, կ'ըսեն ոմանք, ոչ միջամտութիւն։

Յունաստան իր ծովեզերեայ աշխարհագրական դիրքով նախասահմանուած է անգլիական քաղաքականութեան չաղէն ընթանալու։ Նրբամիտ խոսակցիք, որ նոյն դիրքին մէջն են, աւելի շատ բմբռնեցին ատիկա։ Երբ այս տողերը հրատարակուին՝ թերեւս Պ. Վենիզելոս իշխանութեան անցած ըլլայ վերջին. ի՞նչ պիտի ըլլայ Յունաստանի բռնելիք դիրքը։ Յոյներու դեմ հարձանքը սատակացած է Թուրքիոյ մէջ. Յունաստան պիտի թողո՞ւ որ իրաց այդ վիճակը շարունակուի. բայց ինչպէ՞ս Դաշնակցաց քով Թուրքաց դէմ պատերազմի բռնուի ցորչափ պուլկարական սպառնալիքը մընայ հելլէնական սահմաններուն վրայ. ու «աւիթը չիսմա՞ւ» արդեօք, ինչպէս կ'ափսոսար իրենց պետական մեծ մարդը՝ նախարարութենէն հեռանալով։

Մենք յոյս ունինք թէ Պ. Վենիզելոս, որ Պալքանեան Դաշնակցութիւնը ստեղծեց Թուրքաց դէմ՝ հանճարի նոր ցայտք մը պիտի ունենա[illegible] նախարարը վերջերս թէ «Հարաւարդի կացութեան կնճռուութեան, ինք բաւական ոյժ կ'զգայ իր մէջ յաջողապէս հարթելու զայն»։

Պ. Վենիզելոս այն քաղաքական մարդոցմէ է, որք խորապէս համոզուած են թէ՝ փոքր տէրութեան մը համար «ինքնապահութիւն» է չեզոք մնալ այս չմարսողդոր պատերազմին առջև ու թեան ու բարբարոսներու բռնակալ[illegible]

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ն. Բ. Վ. ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՆՊԼ. ՈՒԺԵՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԷՆ

Ստորագրեալս, Ֆոն կրէնֆէլ Մաքվէլ, գործելով ինձ վստահուած իշխանութեան համեմատ իբր Եգիպտոսի Անգլ. ուժերու ընդհանուր հրամանատար, ներկայիս հետեւեալը կը հրամայեմ.

1.— Ոչ մէկ մարդ կրնայ է ո և իցէ պատճառաւ նետել կամ դնուիլ՝ Սուէզի Ջրանցքին մէջ. կամ թէ այս Ջրանցքին անցած լիճերէն մէկուն մէջ, և կամ թէ ունէ նաւանգստի մուտքին մէջ՝ ո և է տուփ, տակառ կամ սնտուկ ինչ տեսակի որ վերաբերի կամ թէ ուրիշ ո և է ծրար կամ անոր նմանող ո և է իրեղէն։

2.— Ամէն այն անհատ որ հաստատուի թէ այս հրամանին անսաստած է՝ պիտի ենթարկուի 100 Ն. Ո.էն ոչ աւելի տուգանքի, կամ 6 ամիսէն ոչ աւելի բանտարկութեան և կամ թէ երկու պատիժներուն միասին։

3.— Ո և է նաւէ մը եթէ նման իրեղէններ նետուին, իյնան կամ դնուին, ինչպէս վերը ըսուած է։ անոր նաւապետը պիտի նկատուի իբր թէ ինքը անսաստած ըլլար ներկայ հրամանին։

4.— Ներկայ յայտարարութեան դէմ բոլոր անսաստութիւնները պիտի դատուին Բոռթ-Սայիտի, Իսմայիլիայի և Սուէզի մէջ, այն անձերէն որոնք մերթ ընդ մերթ իմ կողմէս պիտի ընտրուին և ո-

ռոնք այն իրաւունքները պիտի ունենան որ զինուորական դատարաններն ունին։

Գահիրէ 7 Օգստ. 1915
(Usnr.) Ճ. Կ. ՄԱՔՍՎԷԼ.

Նկատելով որ Եգիպտոսի մէջ գործադրուող օրէնսդրութիւնը անբաւարար եղած է վաճառականներու և կամ ուրիշներու կողմէ չանգիտելու կամ ապօրինի կերպով արտածելու նպատակաւ նախնական անհրաժեշտ նիւթերու գրաւումը արգիլել. նկատելով որ այսպիսի վարմունքներ հասարակաց շահու հակառակ են և թէ նոր միջոցներ պէտք են զանոնք արգիլելու համար.

Ստորագրեալս, ՀՕՆ Կրէնֆիլ Մաքսվէլ, ինձ շնորհուած իշխանութիւնն համաձայն իբր Եգիպտոսի Անգլ. ոյժերու հրամանատար, ներկայիս կ'ազդարարեմ թէ այն պարագային երբ իմանամ թէ Եգիպտոսի մէջ կարգ մը նախնական անհրաժեշտ նիւթեր պահուած կամ թէ ընդհ. սպառումէն հեռացուած են և կամ թէ այս երկրէն առանց արտօնութեան արտածուելու վրայ են, իմ կողմէս հրաման պիտի տրուի զանոնք գրաւել՝ ծախուելու կամ թէ ապառման յատկացուելու համար, նշանակուած պարագային և կամ ձեւին համեմատ։

Գահիրէ, 16 Օգստ. 1915
(Usnr.) Ճ. Կ. ՄԱՔՍՎԷԼ.

— Թօնպամի պետութեանց նպատակներուն նեռ առեւտրական յարաբերութեանց մասին զօր. Մաքսվէլի միւս յայտարարութիւնը՝ յաջորդ թիւով։

ԱԶԳԱՑԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՎԱՆ ՎԵՐԱԳՐԱՒՈՒԱԾ...

Սեորեւ գրուած Վանայ Թուրքերուն կողմէ գրաւման եւ Ռուսերու կողմէ վերագրաւման լուրը որքան որ դառն մտատանջութիւններու մէջ կը ձգէ մեզ եւ հեռագիրներու համառոտութիւնը եւ տարտամութիւնը բոլորովին չի փարատեր սեւ կասկածը, սակայն ըստ ամենայն հաւանականութեան, այս լուրը սխալ է եւ անցնող շրջոտութենէ մը առաջ եկած՝ ինչպէս որ Դահիրէի «Պուրս Էժիպսիէն»ը եւ «Ցուսաբեր»ը դիտել կուտան, այլեւս թէ Դատուանը կարդացուած է Վանի։

Այս կարծիքին բոլորովին հաւանականութիւն կ'ընծայեն ռազմադաշտին նշանակուած դիրքերը։ Հեռագիրը «Վան Բաղաքը» բառին քով կ'աւելցնէ «ռազմագիտական կարեւոր միացման կէտ մը»։ Վանի համար, որուն դիրքը հանրածանօթ է, պէտք չկար այդպիսի նշտարոտուի մը։ Դատուանը, իրօք Ալնաւազ-Ալպարի գծին, Մանազկերտ-Պուլանըքի գծին եւ Բաղէշի ու Մուշի գիծերուն միջեւ կարեւոր դիրք մըն է, որ վերջերս արդէն գրաւուած էր Ռուսերէն (Հայ կամաւորներէն)։ Թուրք ռազմագծին միւս ծայրը կը լիսուի Գլրն-Կէսիկ անցքը որ Վանէն Կարին նահանգարնին վրայ կը զբաղուի՝ լիսին նիւսպային արեւելեան կողմը։ Ռազմագծին երկայնքը կը լիսուի Եփրատ գետը (Արածանին) որ Մշոյ դաշտէն ու Պուլանըքէն կանցնի, Վան բաղաքի նպատակներ տաս նեռու։ Հետեւաբար ամէն պատնաւ ունինք կարծելու որ ո՛չ միայն Վան ոեւ է, նոյն իսկ միւսներ, բրիակաս գրաւումի դրժբաղդութեան ենթարկուած չէ, այլ ընդհակառակը հեռագրին մէջ նկարագրուած թուրքերու ջախջախիչ պարտութենէն վերջ՝ Ռուսո-հայկական զօրագունդերուն առջեւ բացուած են Մուշի եւ Բաղէշի նամբաները ուր քիչ օրեն պիտի մտնեն անոնք յաղթական գնացքով մը։

Բեթրոկրատ, 19.— *Օլթիի շրջանին մէջ թուրք ջոկատ մը բռնեցինք։ Դարատէրբէկնտի շրջանին մէջ, Սէկման և Անտորք գիւղերը դրաւեցինք։ Վանի շրջանին մէջ քաղաքը ձեռք անցուցինք։* Հ.

Բեթրոկրատ, 18.— *Ամենաբուռն կռիւ մը տեղի ունեցաւ Կոլկատի (Հայաստան) մէջ։ Ճակատամարտը քանի մը օր տարուբերումներ կրեց։ Թուրքերը կը յաւակնին եւ առած ըլլալ Վան քաղաքը, որ ռազմական կարեւոր զօրակէտ մըն է, բայց այսօրուան թուականով Բեթրոկրատէն զեկոյց մը կարեւոր յաղթանակ մը կը ծանուցանէ։ Ռուսերը եւ առած են քաղաքը։ և փախուստի մատնած են Թուրքերը զորս կը հալածեն, դրաւելով գիւղեր, դիրքեր և հարուստ աւար մը։ Թրքական աջ թեւն ալ լուրջ պարտութիւն մը կրած է։ Ռուսերը շրջապատի շարժում մը ընելով առած են Բլըջի կիրճը, ձեռք անցնելով այսպէս Եփրատի աջ եզերքին վրայ թուրք հաղորդակցութեան գիծը։ Թուրքերը բուռն փորձեր ըրած են կիրճը եւ առնելու նպատակով, բայց իրենց ճիգերը ապարդիւն մնացած են։ Իրենց կորուստները չափազանց մեծ են։ Թուրքերը այնուհետեւ չանցած են մօտի կիրճէն անցնիլ, բայց եւ մղուած են ուս օգնական զօրաց կողմէ որոնք սուինաւոր յարձակում մը գործած են անոնց վրայ։ Ռուս շրջապատի շարժումը վերջացած է կատարեալ պարտութեամբը տասնեւմէկ թուրք զօրաբաժիններու որոնք հիւսիս.արեւելեան մասէն յանդուգն յարձակողական մը կատարեցին որ մինչեւ Եփրատի ձախ եզերքը վախչիլ յաջողողները ստիպուեցան անկարգօրէն նահանջելու։ Զեռք անցուած աւարը մինչեւ հիմա դեռ ճշդուած չէ, բայց Ռուսերը բաղմաթիւ թնդանօթներ, մէթրայէօզներ, հրացաններ և մեծաքանակ ռազմանիւթ դրաւեցին։ Միւս կողմէ, զերիներուն մէջ կան հրամանատարներ, բազմաթիւ սպաներ և հազարաւոր զինուորներ։ Ամբողջ շրջանը լեցուած է թուրք [illegible] ոռնք անձնատուր կ'ելլան ա[illegible] թեան։ Թուրք ռազմանքներուն վրայ ասդին անդին նետուած են։ Ռ.

ՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՐՔԱՀԱՅ ԹԵՄԵՐՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ

Մեր յառաջիկայ թիւէն սկսեալ մտադիր մաս պիտի հրատարակենք այն երկու պաշտօնական տեղեկագիրները զոր վերջերս յաջորդաբար ստացած են Վեհ. Կաթողիկոսն և Հայկ. Պատուիրակութիւնը՝ Հայաստանի և Կիլիկիոյ կացութեան մասին։ Այդ տեղեկագիրները մինչեւ հիմա հրատարակուած չեն ո՛չ հայկական և ո՛չ եւրոպական ոեւէ թերթի մը մէջ։

Այսօրուան համար՝ կը քաղենք վերոյիշեալ երկու տեղեկագիրներուն երկրորդին վերջին մասէն փոքր հատուած մը որ կը վերաբերի Թուրքիոյ մէջ ներկայիս պաշտօնի վրայ գտնուող մեր Առաջնորդներուն։

«... Առաջնորդներուն անգամ չի խնայուիր. Պրուսայի Առաջնորդ Պարգեւ Վ. Դանիէլեան, Տրապիզոնի Առաջնորդ Գեորգ Վ. Թուրեան,(*) Կեսարիոյ Առաջնորդ Խորոմ Եպսկ. Պեհրիկեան, Շ. Դարանիսարի՝ Վաղինակ Վ. Թորիկեան, Զարսանգաի՝ Գեորգ Վ. Նալպանտեան եւն. բանտարկուած եւ Պատերազմական Ատեաններու յանձնուած են։ Տիգրանակերտի Տեղապահ Մկրտիչ Վրդ. բանտի մէջ ծեծի տակ հոգին աւանդած է։

Միւս առաջնորդներուն եւս լուր չկայ, հաւանաբար մեծագոյն մասը բանտարկուած է։»

Հ. Բ. Ը. Միութեան Գահիրէի Մասնաժողովը կը ծանուցանէ թէ Մէթր Վ. Մալէղեան Ե. Դ. 100 և Տիար Արայ Մաբրեան Ե. Դ. 100 կը նուիրեն Միութեան՝ իրենց հօր և մեծ-հօր Տոքթ. Ֆ. Մալէղեան պէյի մահուան տարելիցին առթիւ։ Նոյնպէս Տիար Սուբէն Զաքմաքճեան կը նուիրէ Ե. Դ. 20 նոյն առթիւ։

Գահիրէի Հ. Ս. Ռ. Կուսակցութեան լոյսը ընկերները կը հրաւիրուին յառաջիկայ շաբաթ երեկոյին ժամը 9ին Հընչակեան ժողովասրահին մէջ, ուր պիտի բանախօսեն Տիար Հ. Երամեան և ընկերք Սապահ-Գիւլ և Մլեհ, այժմէական խնդիրներու շուրջ։

Հ. Ե. Բ. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ (ԴԱՀԻՐԷ)

Կիրակի, 22 Օգոստ. 915, ժամը 10.45 Ամերիքէն Միշընի սրահին մէջ, պիտի խօսի Տիար Աղեքսանդր Մուրատեան, նիւթ ունենալով «Աշխարհի սկիզբը և վերջը»։

Մուտք բաղատ է փոխադրողներուն։

(*) Գեորգ Վ. Թուրեան-1906—1907ի շրջանին Գահիրէի Պալուսեան վարժարանին տեսչութեան պաշտօնը վարած է, երբ տակաւին աշխարհական էր։

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԱԶԳ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հաւասի ազբիւրէ կ'իմանանք թէ Տեարք Արմենակ եւ Տիգրան Կամսարական «Ազգ. Շահերու Պաշտպանութեան Հիմնադրամ»ին կը նուիրեն երկու հազար ֆինգ հարիւր եգիպտական ոսկի (ե. Ո. 2500)։

Անհաւասիկ դրամական զոհողութեանց շաւղին մէջ առաջին գեղեցիկ ժեսրը, մխիթարական եւ լուսաբրիչ միանգամայն, մեր եգիպտահայ ուսեալ դասակարգին կողմէ։ Իրաւ է թէ նուիրատու եղբայրներէն մին եւ միւսը այդ դասակարգին պատկանելու միակ առաւելութիւնը չունին..., բայց ֆիմա որ նամբան բացուեցաւ, վստահօրեն կ'ակնկալենք թէ իւրամանչիւր Հայ հարուստ ինքնաբերաբար պիտի ընէ իր մինչեւ այսօր վերապահած շարժումը՝ ոչ միայն իր նիւթական կարողութեան այլ եւ վայրկեանին անեղ նպատակագրականութեանը ու հարկադրած պէտքերուն անսահմանութեանը համեմատութեամբ։

Է. ցուցակ Գահիրէի

Տեարք՝	Ե. Դ.
Ալիքսան Դարբինեան (միանուագ)	2340
Աղասեան և Թէլլալեան ընկ. (Ֆիլիպէ) (միանուագ)	1157
Յովհաննէս Դառնակերեան (Տրկն.)	600
Դ. Նշանեան (Տրկն.)	600
Մ. Պալթեան (Տրկն.)	600
Թորոս Թորոսեան (միանուագ)	500
Տիգրան Թէքէեան (Ֆէշն) »	500
Բիթլիսցեան եղբ. (Մաղաղա) (միանուագ)	500
Ռ... [illegible] Տարեկան)	240
[illegible]եան »	240
[illegible] »	240
Հ. Գուլբենկեան »	240
Ազատ Պետրոսեան »	240
Պ. Բիւրքճիխանլեան »	240
Լաթիֆ Գօսիքեան »	120
Նազարէթ Դասարճեան »	120
Յովհ. Աղամեան (միանուագ)	100
Սարգիս Պուրսալեան (Ֆէշն) (միանուագ)	100
Տ. Պէզիրկանեան (Տարեկան)	60
Յովհ Թէրճիման »	60
Լ. Կիւլմէկեան » Մթթ-Ղամբ	60
Ս. Պետրոսեան, » »	60
Յ. Դավլաքեան » »	60
Ա. Փուտան » »	60
Երուանդ Պալեօղեան (Ա. մանվճ.)	50
Գումար՝	9,037
Նախորդ գումար՝	135,924.7
	145,011.7

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ–ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ-ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ

Հայ կամաւոր վիրաւորեալները դարմանելու համար, անհրաժեշտ պէտք կայ երկանա հիւանդապահներու, որոնք ընտրեալցան ըլլան դարմանումի միջոցներուն։

Այդ միջոցներուն ցանկացողներն ընտրեալցնելու համար, ի մօտոյ դասընթացք մը պիտի հաստատուի Պուլագի Ազգային մանկապարտէզի սրահներէն մէկուն մէջ։ Այս դասախօսութեան ընդունուելու համար, մտից քննութիւն պիտի կատարուի նոյն մանկապարտէզի մէջ յառաջիկայ չորեքշաբթի օրէն սկսեալ (25 Օգստ. (Ն. Տ.) մինչեւ յաջորդ չորեքշաբթի օրը (1 Սեպտ. (Ն. Տ.) առտուան ժամը 9—10։

Արական սեռէ եղողները պէտք է ներկայանան չորեքշաբթի, ուրբաթ և երկուշաբթի օրերը, իգական սեռէ եղողները՝ հինգշաբթի, շաբաթ և երեքշաբթի օրերը։

Երկսեռ թեկնածուներէ կը պահանջուի քաջառողջութիւն, որ պիտի հաստատուի բժշկական քննութեամբ, ծննդեան և բարի վարուց վկայականներ և դիտնալ կարդալ և գրել։

Արական սեռէ եղողները պէտք է ըլլան 18—35 տարեկան, և իգական սեռէ եղողները 21—32 տարեկան։

Գահիրէ, 6]19 Օգստ. 1915

Ի Դիմաց Հայ-Կարմիր Խաչի Առողջապահական Յանձնաժողովին

Ատենադպիր Ատենապետ

ՏՕՔ. Ա. ՏԷՐ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ ՏՕՔԹ. Գ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Տարտանէլի մէջ

Գոնիրէ, 19. (պաշտ. զեկոյց)— *Սըր Իան Համիլթըն կը տեղեկագրէ թէ ամսոյս 14 եւ 15ին կացութիւնը հարաւային մասին մէջ անփոփոխ մնացած է։ Թուրքերը կը շարունակեն իրենց հրետանին դրծածելէ, սակայն առանց իրական արդիւնքի։ Հարաւային շրջանին մէջ Աւստրալիական աջ թեւը 14էն 15ի գիշերը ուժգին կերպով յարձակումներ կրեց, սակայն բոլորն ալ ետ մղուեցան։ Սուվլայի մէջ, ձախակողմեան դունդերը ամսոյս 15ին կէս օրէ վերջը թեթեւ յառաջացում մը կատարեցին իրենց դիծը ամրացնելու նպատակաւ։ Անոնք յաջորդ հրետանիին և հետեւակազօրքին սաստիկ կրակին տակ և 500 եարտա տեղ շահելով թրքական խրամատ մը գրաւեցին։ Երկու սպայ և 20 զինուոր դերի բռնեցին։ Ռ.*

Ամիէնք, 13.— *Մեքլէմպուրգի մեծ Դուքսը Տարտանէլի թուրք զօրաց ընդհ. հրամանատար անուանուած է՝ Զօր. Լիման ֆոն Սանտերսի տեղ։ Սթար*

Պուքրէշ, 5. — «Էրօքա» լրագիրը իր առած ստոյգ աղբիւրներէն կը հաստատէ թէ՝ Օգոստոս ամիսէն մինչեւ Յուլիս 15 Պալիս երթալու համար ռումանական հողէն անցնող սպաներու, ենթասպաներու, մեքենագործներու և զինուորներու դումարը 14850 հոգի կը հասնի, ինչ որ վեր է վերոյ զօրաբաժինի մը թիւին կը հաւասարի։ Թան*

Արեւելեան ճակատէն

Ամսթերտամ, 18.— *Պէռլինէն զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ Բօլիս իր բոլոր ներդրերովը և իր մեծաքանակ ռազմանիւթերովը (400 թնդանօթէ աւելի) Գերմանացիներու կողմէ յարձակմամբ առնուեցաւ, հակառակ ծայրայեղօրէն յամառ դիմադրութեան մը։*

Իտալական ճակատէն

Հռոմ, 17. — *Զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ Օրթէր լեռնաշղթայի վերին մասին մէջ, Ատասայի և Ատիճէի բարձր հովիտներուն մէջեւ երկուշաբթի իրիկուն իտալական ջոկատ մը, որուն իւրաքանչիւր բաժանումները չուանով իրարու կապուած էին, անցաւ Բառուատի կիրճը, որ 10,118 ոտք բարձրութեան մը վրայ հաստատուած է։ Ջոկատը Թիւրքէսրթի վրայ մատչեցաւ որ առաջուով պատած էր, ու 11,382 ոտք բարձրութեան մը վրայ թշնամին յանկարծակի ընելու։ Յետոյ մինչեւ Մատաթշրիճ յառաջացաւ 11,260 ոտք բարձրութեան մը վրայ ուրիշ վանտելով թշնամին՝ գրաւեցաւ։ Ռ.*

Հռոմ, 17. — *Զեկոյց մը կը պատմէ թէ Իտալացիք Սէքսթէնի հովիտին Տրենտա հողամասին մէջ նոր յառաջդիմութիւններ կատարած են։ Հրետանին թշնամուոյն խրամատներէն կործանելէ, մարտկոցները լուռեցուցած է։ Հետեւակազօրքը Պաշըրպախի և Պոնէնպախի հովիտները յառաջանալով յարձակում գործեց թշնամւոյն ամրութիւններուն վրայ ու բաղմաթիւ գերիներ առաւ։ Կը հաստատուի թէ ուրբաթ օրուան Բօլէնայի հովիտին մէջ տեղի ունեցած կռիւներուն մէջ թշնամին դանը կորուստներ կրած է։ Միմիայն 1 խրամի մը մէջ 200 մեռեալ գտնուեցաւ։ Իտալացիք միեւնոյն տեղն Մոնթէ Նէոսի շրջանին մէջ յառաջդիմութիւններ կատարեցին և 300 գերի վարեցին։ Իտալացիք ուժգին գիշերային յարձակումներ մղեցին Բիսոյքոֆէլի և Բարնիի մէջ ուրիշ դիրքերու վրայ։*

Հռոմ, 19.— *Պաշըրի հովտին մէջ խրամատներու երկրորդ դիծը գրաւեցինք։ Գերիներ և շատ մը զէնքեր առինք։ Թօլմինոյի առջեւ թշնամի խրամատներ գրաւեցինք, Բառսոյի մէջ զօրաւոր յարձակում մը մղեցինք ու Մարթիքօի կարեւոր դիրքը գրաւեցինք։ Հ.*

Լուսին, 17.— *Ճակատէն հասնող լուրերէ կ'իմացուի թէ Կոմս Բառսոնա ընդհանուր յարձակումի մը իր բոլոր պատրաստութիւնները դրեթէ լմնցուցած է։ Կ'սպասուի թէ արդիւնքը՝ Բառսոյի սարերուն գրաւումը, Կորիձիայի անկումը և Իտալացիներու Թրիէսթէ մուտքը պիտի ըլլայ։ Այս վերջին եղելութիւնը օգոստոսի վերջը կամ սեպտեմբերի ընթացքը կ'սպասուի։ Ռ.*

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՃԻԳԸ

Օթաւա, 17. — *Մեծն Բրիտանիա՝ 46 միլիոն անգլիական օսկիի ռազմանիւթի ապպրանք մը տուաւ Գանատայի։ Ռ.*

ԲԱՅԼԱՌԻՆ ԳԼՈՒԽՈՐ ԴՐԱՒԻ ԴՐՈՒԱԾ

Նիւ-Եօրքէ կ'իմացնեն թէ Ամերիկացի միլիառատէրներ՝ դերման ծուխէնութեան դէմ գացող տարաբաղդ Մ. Վանտերպիլթի բարեկամները, խմացուցած են զանազան անիշխանական ընկերութեանց թէ մէկ միլիոն տոլարի պարգեւ մը յատկացուցած են անոր որ յաջողի իրենց բարեկամին վրէժը լուծել՝ Գերմանիոյ կայսրը սպաննելով։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Արեւելեան ճակատէն

ՌՈՒՆՈՅԻՆ ՎԵՐՋ

Ամսթերտամ, 19.—*Միւս կողմէ զեկոյցը կ'ըսէ թէ 30 սպայ եւ 3900 զինուոր Ռոմնոյի մէջ գերի բռնուած են։ Ռոմնոյի առման նեռումին տակ Ռուսերը Բալվարժայի եւ Սուվալքիի դիմացի դիրքերը կը պարպեն։ Գերմանացիք կ'ըսեն թէ Պիլսորսքին Պրէսբ-Լիթուանիոյ երկաթուղոյն գիծը հասած են եւ թէ Նովօ-Ժորժիէսքիի հրետանի կողմի երկու բերդերը յարձակմամբ առած են՝ 1000 գերի եւ 125 թնդանօթ գրաւելով։ Գերմանացիք կը յայտարարեն թէ Լիթուանիոյ եւ Մարհնսքի բանակները յառաջանալու վրայ են եւ թէ Գերմանացիները Պրէսբ Լիթուանիոյ յառաջացած դիրքերուն հասած են, մինչ Վլատսվայի արեւելեան կողմին մէջ հաւասարապէս կը յառաջանան։ Ռուսերը Պիլկի արեւելեան եզերքը լքած ըլլալով։ Ռ.*

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆՈՐ ՆԱՒԱՄԱՐՏԸ

Բեթրոկրատ, 19 (Պատշտ.)— *Մեր պատերազմական նաւերը որոնք Ռիկայի մուտքը կը պատշպանեին՝ կռիւ մը վերջ բաւուեցան, թշնամի նաւատորմիղին մեծ առաւելութեանը պատճառաւ։ Ռ.*

Արեւմտեան ճակատէն

Ամսթերտամ, 19.— *Անկրի եւ Սուեզի միջեւ բոլոր օրը Թրանսկան ռմբակոծութիւնը շարունակուեցաւ։ Պէրլինեն զեկոյց մը կ'ըսէ թէ Գերմանացիք կ'ընդունին որ յեռոյ Թրանսացիները գերմանական գծերուն մէջ մտած են։ Ռ.*

Ուսիինկրը, 19.— *Մեծն Բրիտանիոյ Դեսպանատունը կ'իմացնէ թէ Գերմանացիները հասնաձայնած են բանակը իրր արգիլեալ նիւթ նկատելու։*

«ԱՐԱՊԻՐ» ԹՈՐԹԻԼԱՀԱՐ

Լոնտոն, 19.— *Ուայթ Սբար ընկերութեան «Արապիէ» անդրադարձեալը առանց ազդարարութեան բոմբիլանարուեցաւ եւ ընկղմեցաւ Ֆասքնէի (Իրլանտա) բացերը։ Երեկ մեկնած էր Լիվրբուլեն դէպի Նիւ-Եորք։ Ճամբորդներուն 26ը Ամերիկացի էին։*

Լոնտոն, 20.— *«Արապիէ»ի հանբորդներէն 175 հոգի եւ նաւազներէն 216 հոգի ազատուեցան։ Բազմաթիւ վիրաւորեալներ կան։ 5 կամ 6 նամբորդ միայն կը պակսին։ Ռ.*

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Աթէնք, 20.— *Մ. Վենիզէլոս եւ սպայակոյտի պետը Մ. Տումանիս խորհրդակցեցան։ Աժ. Հել.*

Աթէնք, 20. — *Կը յուսացուի որ Պ. Վենիզէլոս կիրակի կազմէ իր դաբինէը։ Կազմութիւնը կախուած է Դաշնակիցներուն տրուած պատասխանին վերջնական ընդունելութենէն։ Թա Նեա*

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique, Alex.

ԳԻՈՐԳ ԻՓԻԿԵԱՆ

Ծխեցէք

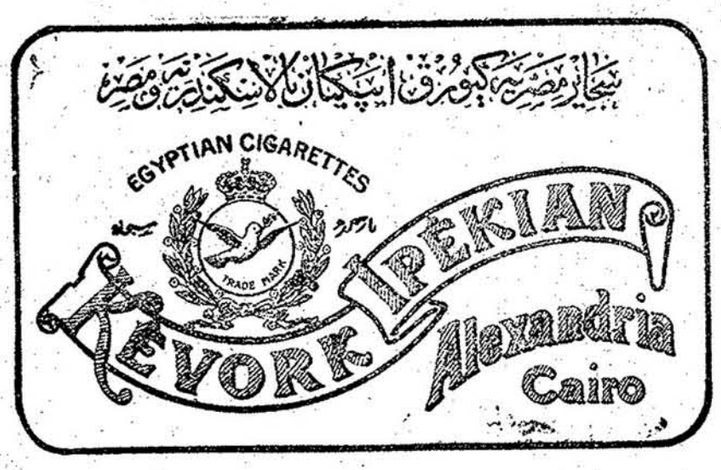

Սիկարէթները

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՂԴՐԻԱՍ ՄԿՐԵԱՆ
ՆԿԱՐԻՉ-ՆԵՐԿԱՐԱՐ

Բիւ Սէսսօթրիս, 1 (Ցունաց Ավէրօֆ աղջկանց վարժարանին ետեւ)

18 տարիէ ի վեր Աղէքսանդրիա հաստատուած եմ։ Ներկի, զարդանկարի, նշանատախտակի [թապէլա], իւղանկար պատկերներու և լուսանկարչական ֆօներու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններովս գոհ թողուցած եմ Եւրոպացի յաճախորդներս։ Գիներս՝ միշտ Աւրթներէն սուղ, իսկ Եւրոպացի արհեստակիցներէս աժան են։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՐԵՑ

Ս. ՍԱՂԱՋ ԳԻՒԼԵՆԱՆ

Ամէն Հայու համար կենսական և ազգական այս խնդրոյն մասին յոյժ շահեկան տեսութիւն մը։

ՓՆՏՌԵԼ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ Ց ՂԱԶԻԿԵԱՆԻ ԴՈՒՌ։

Գին 5 դրշ. ողջ

ՏՕՐԹ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

ՄՈՒՏՔԻ, ՇԱՐԱ ՊՇԷՆ ԷԼ ՆԱՀՏԷՅՆ ԹԻՒ 10. ԴԱՆԷՐՅԱՆ ԹԷԼԷՖՈՆ, ԹԻՒ 35-37

Հիւանդներ կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քառչուէ կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ առանց զսպանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մտօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անդամ մը ծախսելով կ'ազատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Մասնաւոր ակռայի դեղեր ալ կը դրուին։

ԲԱՍԹԻԼ ՆԱԼԹՇԷՐ
(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿ

Հացի չափ կարեւոր ամէն անձի համար

Ընդունթիւն ունիս թէ փորհարութիւն, ստամոքսի ա... ...ն թէ անմարսողութիւն, ջերմէ կը դառապիս թէ անքունութենէ, հարբո՞ւմ ունիս թէ յոգացաւ։

Գործածէ՛ եւ պիտի օգտուիս անպայման։

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ։

Գիներն են ըստ ածան Ե.Ղ.

Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ) 10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ.։

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կառաւնկրէ։

Անձնապէս փորձել եւ օգտուիլ վերջ միայն ստանձնած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱՐԱՊԱՇԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարտ փոստալով հետեւեալ հասցէին

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
c)o Ecole Arménienne
B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ՇԹԱՅՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂՋԿԱՆՑ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներու, գլխանոցներու, շապիկներու, հոսեղէններու, ձեռնոցներու, կաշեայ առարկաներու, կօշիկներու, ներմակեղէններու, ճամբորդութեանց պիտոյքներու եւ ածելիներու առաս մթերք։

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անմրցելի։

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ
եւ Եգիպտական սիկարէթներու

ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ԶԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ապունիկմա (Ասող) Ծխախոտները եւ Սիկարէթները

ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԼԻԷՐԵՆԻ ԾԱՆՕՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ՀՐԱՏԱՐ... ԱԾ Լ. 7 ՊՐԱԿ

որոնք կը պարունակեն Գերմանական արշաւանքը Պելճիքայի վրայ, Լիէժի անկումը, Աւստրիսներու պատերազմը եւ Շապաճի առեղ նահատամարտը, Պատերազմը օդին մէջ եւ ծովերուն տակ, Հելիկոլանտի նաւամարտը եւ Ռուսօ-Գերման ընդհարումները։

Մօտ օրէն կը հրատարակուի 8ոդ պրակը, որուն մէջ պիտի գտնէր Ռուսօ-Գերման ընդհարումները, Պելճիքայի մարտնամը եւ հետաքրքրաշարժ պատկերներ։

Հայպէշիստանի գործակալն է Տիար Սուրէն Զարմարճեան։ Գահիրէի մէջ գտնուող Օրերայի հրապարակը Տ. Հունկի եւ Տ. Ս. Զարմարճեանի մօտ։ Աղեքսանդրիա Տ. Ե. Ղազիկեանի քով։ Գաւառներէն եւ արտասահմանէն դիմել հրատարակչին՝

Aram Stépanian, Imp. du Journal «Arev» Aboudardar, № 16 Alexandrie.

Պրակին գինը 1 Ղ. Ո. 12 պրակը 10 դրշ. փոստի ծախքը մեր վրայ։ Մէկէ աւելի պրակներու համար մասնաւոր պայմաններ։

Պատերազմի նախօրեակին անցեալը պարունակող 6 պրակնոց զբոյկեն միայն օրինակներ միայն մնացած են։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
Շարա Ապու Տարար թիւ 16
Սեփականատէր՝ ... ...ՄԱՏԵԱՆ

տպարանական ... Գիրք, Տետրակ, Հաշուեցուցակ, Նամակագրութիւն, Այցետոմս եւն. չափաւոր գիներով։

Ցանցնարարութիւնի կը կատարուին խրճամով։

ՕՐԷԼ ԱՏԱՆԱ
Շարա Մօհամէտ Ալի, թիւ 12
(Օրոցի-Պահի վրայի շենքը, Ա. յարկը)

Սեփականատէր՝ ՌՈՒԲԷՆ ՊԱՏԻԿԵԱՆ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ 15 Մայիսէն սկսեալ մեր Սիքքէ-Կէտիտ գտնուող ծանօթ ԱՏԱՆԱ պանդոկը փոխադրած ենք վերը նշանակեալ հասցէին։

Ներկայ պանդոկիս շէնքը, իր կեդրոնական դիրքով եւ ընծայած առողջապահիկ ամէն առաւելութիւններով, ինչպէս եղեկարական լոյս, տաք եւ պաղ ջուրի բաղնիք եւն. սահմանուած է ամէնադժուարահաճներն իսկ գոհացնելու։

Գիները խիստ չափաւոր, Ե. Ղ. 6 եւ 8։

Ամսական վարձակալելու դիւրամատչելի պայմաններ։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
ՔԱՐԻՒՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵԾԱԲԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԲԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, ՍԻՏԻ ՄԻԹՈՒԱԼԻԻ փողոց թիւ 40
(Աբբարիճի մղկիթին դէմը)
Թէլէֆօն թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայտնի թէ Աղեքսանդրիոյ եւ թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՇԵԼԻՅԻ հարազատ ռուսական եւ ամերիկեան քեթրօլը, չափաւոր գիներով։ Ապրանքները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կանոնաւորութեամբ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ։

ՊԱՆՔ ՏԷՕՐԻԱՆ
Banque d'Orient
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ամբողջապէս վճարուած
Fr. 25,000,000
Կեդրոնատեղի ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սեկանիկ-Իզմիր։ Գործակալութիւններ՝ Միտիլլի, Մանասթիր, Սերէզ եւ Զակազիկ։ Փոխ-Գործակալութիւններ՝ Պէրկամա, Մաղնիսա եւ Սոմա։

ՊԱՆՔ ա'ՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւններ։

ՊԱՆՔ ա'ՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարկ-բէն	3	ի տես վճարելի	
»	3,50	9 ամիսէն	»
»	4	1 տարիէն	»
»	5	5 տարիէն եւ աւելի վճ.	

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարիւրին 1 տոկոսով։

Ա. Ե. ՕՏԱՊԱՊԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Հաստատեալ 1902
Գահիրէ, Սրբոյ Կէտիտ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամբակեղէն, տպածոյ, պաթիսք, զանազան, մասաբօլամ եւ մանաւանդ դիրնակներու պիտոյքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկոնու�եան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արգէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել։

առիթեն օգտուռեցէք

ՎԱՇԱՆ ԹԷՖԷԵԱՆ
ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

Հրատարակուած 1914ին, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Գին 10 դրշ.-Դիմել, սակաւաթիւ օրինակներու համար, Արեւի խմբագրատունը։

ՊԱՆՔՈ ՏԻ ՌՕՄԱ
Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նաբոլի, Թուրին, Ֆլորէնցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարչէլոն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Այայա	Ֆաբա Սապ	Բինէրոլո
Ալպանո Լացիալէ	Ֆէրմո	Սիէնա
Արէցցո	Ֆօսանո	Սուսպիտրո
Ավէցցանո	Ֆրասքաթի	Թարրակօնէ
Գէնզազի	Ֆրօսինօնէ	Թիվոլը
Գրայչիանո	Լուքրա	Թորրէ Անունցիաթա
Մ'օնթէ Բաթինի	Մօնտօլի	Վէլլէթրի
Գանէլի	Մօնպանշ	Վիարէճիո
Գասթէ Նուովօ	Օրսէիէլլօ	Վիթէրպօ
Գօրնէթօ Թարքուինօ	Օրվիէթօ	
Էրնա	Բալէսթրինա	

ՊԱՆՔՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրայ փոխգիր, չէք եւ «էֆէքը տը բրէտի», հեռագրաւ վճարմունք, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտամուրհակներու գանձում, Կարօնների եւ վիճակահանութենէ շահուած պարգեւներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պտրսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժէքներու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն։

ՊԱՆՔՈ ՏԻ ՐՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի։

ՊԱՆՔՈ ՏԻ ՐՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մ'օնթէքաթինի հանրաւաւոր ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍԵՆՈՒԿ

Մասնաճիւղ Աղեքսանդրիոյ — 9 Ֆրանք փոստոց

ՄԱԿԱՐԱՆ

20 Օգոստոս 1915

ԲԱՄՊԱԿ	Բացում		Փակում	
Նոյ.	15	1]4	15	3]16
Ցունվար	15	9]16	15	1]2
Մարտ	15	15]16	15	7]8
ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ				
Օգոստոս	92.—		89.—	
Նոյ.-Ցնվր.	85.35]40		86.	

ԱՐԺԵԹԹՈՒՂԹ		
Գրեթի Ֆօնսիէ 1886	Fr.	293.—
» » 1903	»	233.50
» » 1911	»	245.50
Բումէլի Երկաթուղի	»	134.50
Բանամա	»	90.—